

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No 1

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, yanvar.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukurimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirathbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INSON KAPITALINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	52
Dilnoza Ruziqulova Xoliqovna	
MAHALLIY BUDJET DAROMADLAR BAZASINI BAHOLASH SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH.....	56
Isoqov Zafarjon Zokirjonovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XALQARO TAJRIBA	60
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	
ОЛИГОПОЛИЯ И ТЕОРИЯ ИГР	64
Камилова Наргиза Абдукаххоровна, Наимов Самандар Раджабович	
ЦИФРОВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ: НОВАЯ ЭРА ЭФФЕКТИВНОСТИ	67
Каракулов Фарход Зайпудинович	
MEVA-SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARINING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING INNOVATSION YECHIMLARI	72
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
MOLIYAVIY AKTIVLARNING IQTISODIY MOHIYATI VA TIJORAT BANKLARIDA ULARNING SIFAT MEZONLARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	77
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MOLIYAVIY RISKLARNI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI	82
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich, To'xtayev Kamol Po'latovich	
MARKETING VA BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA TAYYOR KIIYIMLARNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	87
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
NAMANGAN VILOYATI QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI	93
Odilova Malika Abdushukur qizi	
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	98
Toshtemirov Xojjakbar Qahramon o'g'li	
ТУРИЗМ КАК ФАКТОР УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	103
Артикова Шохида Ильясовна	
MINTAQALARDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	107
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
THEORETICAL ASPECTS OF SERVICES IN THE CONTEXT OF UZBEKISTAN'S ECONOMIC TRANSFORMATION	114
Umidjon Normurodov, Qodirov Yusufbek Suyunbek ugli	
РАЗВИТИЕ ПРЕДПРИЯТИЙ ОБУВНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВЫХ ИННОВАЦИЙ	120
Расулов Нозимжон Набиджонович	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING JORIY QILINISHI VA UNI OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI.....	125
Saburov Jumanazar Saliyevich	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI VA ICHKI BOZORNI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI	129
Mayliyeva Sadoqat Safayozovna	
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ТРАНСПОРТНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	134
Убайдуллаев Худоёр Бахтиёр угли	

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	141
Xayitov Rustam Burxonovich	
BARQAROR MOLIYALASHTIRISH KONSEPSIYASIGA MUVOFIQ "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RIVOJLANTIRISH.....	146
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
BANK XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH.....	151
Dushamov Maxmudjon Maksudbekovich	
HUDUDLARDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	159
Ibodova Dilsora Ibodovna	
INVESTITION PORTFELLARNI SHAKLLANTIRISH, BAHOLASH VA BOSHQARISH.....	165
Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Abdullaeva Shohista	
KICHIK XIZMATLAR FAOLIYATINI RASMIYLASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGI KO'RSATKICHLARINI OSHIRISH.....	170
Xalimbetov Farxad Bagibekovich	
MONOPOLIYAGA QARSHI BOSHQARUV TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	173
Akbarov Jasur Ikromjon o'g'li	
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ДИНАМИКИ И СЕЗОННОСТИ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Салиходжаева Умида Абдуакбар кизи	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI TALABNI PROGNOZLASHNING CHAKANA MARKETING INNOVATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI ROLI	186
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi	
TEMIR YO'L YO'LOVCHI TASHISH KORXONALARI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MODELLARI	200
Eshboyev Ulug'bek Farxodovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY HISOBOT VA AUDIT METOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	205
Zufarova Zilola Raxim qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI	216
Rahmonqulov Temirbek Eshmamatovich	
MULKIY SOLIQLARNING MAHALLIY BUDJET DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI TA'SIRINI BAHOLASH.....	222
Aliyarov Olim Abdug'aparovich	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHSULOT BILAN BOG'LIQ XIZMATLAR TASNIFI	231
Saidov Dilshodbek Razzakovich	
UY-JOY FONDINI SAMARALI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI.....	236
Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li	
TURIZMNI IQTISODIYOTDA TO'G'RIDAN TO'G'RI TA'SIRINI STATISTIK TADQIQOTI.....	241
Jumanova Zilola Tuychiyevena	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR BANK EKOTIZIMLARI VA O'ZBEKISTON BANK EKOTIZIMLARINING RIVOJLANISHI VA QIYOSIY TAHLILI	248
X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM TIZIMI UCHUN DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	254
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
OROL BO'YI MINTAQASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI INNOVATSION BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	259
Umarova Xusnora Dilmurod qizi	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISHCHI KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	264
Xolmurotov Salimbek Eshbekovich	
INNOVATSION KLASSTERLARNI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHNING MOLIYAVIY MEXANIZMI	269
Quliyev Begimqul Melikovich	
ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ	276
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
АГРОЭКОТУРИЗМ КАК НАПРАВЛЕНИЕ ДИВЕРСИФИКАЦИИ ЭКОНОМИКИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ УЗБЕКИСТАНА	281
Хайдаров Ойбек Зоирович	
THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON SERVICE QUALITY AND CUSTOMER SATISFACTION IN THE HOUSEHOLD SERVICE SECTOR: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SAMARKAND REGION	287
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Yuldosheva Zulfizar Sayfullayevna	
DEVELOPMENT OF INTERACTIVE MODELING METHODS FOR THE SYNTHESIS OF INTELLIGENT CONTROL SYSTEMS FOR TECHNICAL OBJECTS IN THE DIGITAL ECONOMY	293
Mamutova Aygul Kalmurzaevna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISH MASALALARI	298
Abdurazakova Nasiba Sultanovna	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGI TRANSFORMATSIYASI VA UNING MOLIYAVIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRI	303
Tashmuxeimova Yayra Atxamovna	
ZAMONAVIY AXBOROT TIZIMLARI ORQALI SOLIQ QARZDORLIGINI UNDIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA TAHLIL	308
Maxmadustov Jalol Maxmadustovich	
TA'LIM MIGRATSIYASI VA INTEGRATSIYA KO'RSATKICHLARINI STATISTIK TAHLILI: YEVROPA ITTIFOQI (SIRIUS) TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	314
Abdullayeva Gulhayot Shuhratovna	
HUDUDIIY SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI KO'P OMILLI STATISTIK TAHLIL ETISHDAGI ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI	319
Tag'oyev Feruz Yorqulovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI HUDUDIIY INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA TAHLIL VA TAVSIYALAR	326
Egamberdiev Abbasxon Sherali o'g'li	
KICHIK BIZNESDA INNOVATSION FAOLIYATNI TASHKIL ETISH VA RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	331
Nurullayev Baxrom Botirovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH	337
Ne'matova Mavsuma	
ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA ISLOMIY MOLIYA VA NOBANK KREDIT TASHKILOTLARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNING NAZARIY ASOSLARI	341
Galatov Abbas Alibekovich, Xalilov Nurullo Xamidillayevich	
IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISHGA QARATILGAN DAVLAT FISKAL SIYOSATI HOLATI TAHLILI	346
Xudayberginova Nigora Turgunbayevna	
MEHNATGA HAQ TO'LAHNING MOHIYATI VA ULARNI HISOBGA OLIHNING ASOSIY VAZIFALARI	356
Anvar Raximov Maxmarasulovich	
"CRADLE TO CRADLE" VA "CRADLE TO GRAVE" KONSEPSIYALARINING UMUMIY VA XUSUSIY JIHATLARI	360
Sodikov Zokir Rustamovich	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	366
Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich	

AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI VA MINTAQA IQTISODIYOTIGA TA'SIRI: KEYNESIAN YONDASHUV NUQTAI NAZARIDAN.....	370
Shermatov G'ofurjon G'ulamovich	
QURILISH KORXONALARIDA INQIROZGA QARSHI BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI (ROSSIYA TAJRIBASI)	377
O'rinboyev Doniyorjon Baxtiyorjon o'g'li	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA YASHIL XIZMATLAR SEKTORINING TRANSFORMATSIYASI.....	385
Aliqulova Laylo Ziyadin qizi	
VIRTUAL TA'LIM MUHITI ORQALI TALABALARNING MULOQOT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.....	390
Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA TRANSPORT INFRATUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISH KO'RSATKICHLARINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH VA PROGNOZLASHTIRISH	395
Qo'ziyboyev Umarbek Ulug'bekovich	
ОЦЕНКА СТОИМОСТИ И РИСКОВ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ (FDI)	400
Бахтиярова Дильноза Мадминджановна	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING AHAMIYATI.....	407
Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich	
O'ZBEKISTONDA INTEGRATSIYALASHGAN YASHIL MOLİYALASHTIRISH ARHITEKTURASI: KONSEPTUAL MODEL VA AMALIY TAKLIFLAR.....	412
Quliyev Ulug'bek Mirzayevich	
BANK TIZIMI FAOLIYATI MISOLIDA MOLİYAVIY ISLOHOTLAR SHAROITIDA KORXONALAR LIKVIDLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	419
Iminova Nurjahan Qodirjon qizi, Karimov Sardorbek Shuxratjon o'g'li	
BOJXONA HUDUDIDA QAYTA ISHLASH BOJXONA REJIMINING SANOAT RIVOJI VA EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI O'RNI	423
Baxtiyor Abduganiyev, Nodira Saidbaxromova	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В СТАНОВЛЕНИИ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	427
Li Kristina Alekseyevna, Элназарова Шарифа Исроиловна, Эшпулатов Достонбек Боходир огли	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	432
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
THE ROLE OF CORPORATE STRUCTURES IN THE DEVELOPMENT OF GLOBAL FINANCIAL RELATIONS.....	438
Kurbaniyazov Shakhzodbek Karimovich	
BANKLARNI MODERNIZATSIYA VA TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASH SAMARADORLIGINI TA'MINLASH VA UNI OSHIRISHNING ASOSIY YO'LLARI	442
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
KICHIK BIZNESDA RAQAMLI MARKETING: O'ZBEKISTON SHAROITIDA SAMARADORLIK VA INTEGRATSIYA MODELLARI	446
Kamilov Farxod Shamilevich	
TASHQI SAVDODA EKSPORTNING MAKROIQTISODIY AHAMIYATI	453
Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna	
РАЗВИТИЕ АСПЕКТОВ МАРКЕТИНГА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ СПОРТИВНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	459
Юсупов Махамадамин, Закирова Умида Махамадаминовна	
LIZING OLUVCHI KORXONALARDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITILISHI	462
Sadritdinov Baxodir	

YASHIL IQTISODIYOT VA KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING NAZARIY-KONSEPTUAL ASOSLARI	467
Isroilov Dilshodbek Rustamovich	
TEKNOLOGIK RESURLARNI BOSHQARISHDA STRATEGIYALARDAN FOYDALANISH	474
Kazakov Olim Sabirovich	
OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARINING IQTISODIY AHAMIYATI HAMDA ZARURLIGI.....	479
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
SANOAT KORXONASIDA INNOVATSION JARAYONLAR SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISHNING METODIK YONDASHUVLARI.....	485
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	491
Kafiyev Xojiakbar Xosilbek o'g'li	
BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	496
Xolmatov Otabek Oybek o'g'li	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALAR.....	499
Sheraliyeva Saida Azatovna	
TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA KLASTER USULLARINI QO'LLASH.....	504
Mizrob Maxmudovich Tashov	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В ПРОЦЕССАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ.....	514
Ли Илларион Георгиевич	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВИДОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА УЗБЕКИСТАНА.....	519
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
УСТОЙЧИВОЕ И ЦИФРОВОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ	525
Усманова Азиза Баходировна	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI VA ZARURIYATI.....	529
Temurbek Olimovich Mamayunusov	
КОМПЛЕКСНОЕ УЧЁТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ ПРОЦЕССОВ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	536
Эркинбаев Якуббой Хушнуд угли	
ISLOMIY MOLIYA INSTRUMENTLARINING DAVLAT QARZ BARQARORLIGINI TA'MINLASH VA QARZ SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH INSTITUTSIONAL VA AMALIY QO'LLANISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH	541
Raxmatov Hamid Hasan o'g'li, Akramov Azizjon Kabirovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SEKTORIDA INSTITUTSIONAL VA INVESTITSION OMILLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA QO'SHMA TA'SIRI.....	549
Fayziyev Oybek Raximovich	
INSTITUTIONALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION EFFECTIVENESS: A COMPARATIVE ANALYSIS OF OECD COUNTRIES' EXPERIENCE IN GOVERNANCE FOR PUBLIC ADMINISTRATION REFORM.....	556
Sarvar Saidov Khairulloyevich	
O'ZBEKISTONDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	562
Zaynutdinova Umida Djalalovna, Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
SAMARQAND VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA INSON KAPITALINING ROLI.....	568
Gulnora Mardievna Shadieva, Avazova Charos	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ДОХОДОВ РАБОТНИКОВ ВУЗОВ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ СФЕРЫ УСЛУГ	572
Шадиева Гулнора Мардиевна, Рустамова Фируза	

KICHIK BIZNES KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH.....	578
Eminchayev Baxodir Sadikovich	
MINTAQA IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARINING NAZARIY TAHLILI.....	583
Tuyev Abdurahmon Yusubovich	
AKTIVLAR SIFATIGA TA'SIR ETUVCHI MAKROIQTISODIY VA INSTITUTSIONAL OMILLARNING TAHLILI.....	587
Rasulov Muxammad Bobur Fazliddin o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MUAMMOLI KREDITLARI (NPL) KO'RSATKICHI ORQALI BANK TIZIMI BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	594
Xanmuratov Roushenbek Xalmuxammetovich, Vaxabov A.V.	
AKSIYADORLAR BILAN MANFAATLI MUNOSABATLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AKSIYADORLAR VA ULARNING HUQUQLARINI TA'MINLASH.....	600
Raimov Farrux Avazjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНВЕСТИЦИЙ В РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ В ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ.....	605
Мирпулатова Луиза Мансуровна, Абдумажидов Шахзод Шерзод угли	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNING YAIMDAGI ULUSHI VA UNING IQTISODIY BARQARORLIKKA TA'SIRI.....	610
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASSTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	615
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
SURXONDARYO VILOYATI ISHLAB CHIQARISH SANOAT KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGI KO'RSATKICHLARINING STATISTIK TADQIQOTI.....	619
Buriyev Ubaydulla Bozor o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI VA ULARNI YECHIMLAR.....	623
Normurzayev Umid Xolmurzayevich	
YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNI BOSHQARISH MASALALARI.....	630
Yuldasheva Nazokat Muzaffar qizi	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING BARQAROR RIVOJLANISH MEXANIZMI: MONITORING VA BAHOLASH TIZIMI.....	635
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI.....	640
Raxmanova Iroda Xasilovna	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYA QILISH VA RAQAMLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIK YO'NALISHLAR.....	645
Turgunov Abror Kadirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT DAVRIDA BANK XIZMATLARI VA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING TARAQQIYOTI.....	650
Muminova Marguba Mamirkulovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	655
Ulashev Xubbim Askarovich	
KADRLAR SIYOSATI VA DAVLAT XIZMATI SAMARADORLIGINI BAHOLASH HAMDA RIVOJLANTIRISHNING MILLIY MODELINI YARATISH.....	659
Turayev Laziz Shokirovich	
BALIQ YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMRADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.....	664
Bo'ltakov Sardor Oqbo'ta o'g'li	

QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI UNDIRISH JARAYONIDA SOLIQ TAFOVUTINI (VAT GAP) ANIQLASH VA BAHOLASH USULLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDA ADAPTIV YONDASHUV.....	670
Urazmatov Jonibek Musurmanovich	
HUDUDLAR SOLIQ SALOHİYATI: OMILLAR VA NATIJA.....	675
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
AN'ANAVIY HUNARMANDCHILIKNI RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI INNOVATSION TRANSFORMATSIYA QILISH MEXANIZMLARI.....	680
Ermetov A.I.	
TA'MINOT ZANJIRINI BOSHQARISHDA SUPPLY CHAIN CONTROL TOWER KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISH AFZALLIKLARI.....	686
Yuldashev Abduxakim Abdukarimovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA AXBOROT RESURSLARINING BOSHQARUV MODEL VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	691
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIGA MENTORLIK TIZIMINI TATBIQ QILISHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	696
Kurshida Maxmadaminova	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING HISOB-KITOB VA UNDIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	706
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ПРАКТИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ УЗБЕКИСТАНА.....	715
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
KORPORATIV DIVIDEND SIYOSATINING YANGI JIHATLARINI O'RGANISH: RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKAT MISOLIDA.....	723
Eshev Furqat A'zamovich	
RAQAMLI PLATFORMALAR ASOSIDA "AQLLI SHAHAR" BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH: INSONGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV.....	730
Raximova Madina Shuxrat qizi	
HUDUDIY IQTISODIY TIZIMLARNI BOSHQARISHNING TASHKILIY TUZILMALARI.....	737
Umarov Oqil Omiljonovich	
MAMLAKATIMIZ TIJORAT BANKLARINING FOND BOZORIDAGI INVESTITSION FAOLLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	742
Yuldashev Fozil Turapovich	
MAKROIQTISODIY MUVOZANATNI MODELLASHTIRISHDA MATEMATIK USULLARNING TATBIQI VA PROGNOZLASHTIRISH SAMARADORLIGI.....	749
Abdiraimov Abbos Xolmurodovich	
ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И ГОСУДАРСТВАМИ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ.....	756
Мирзамухамедова Шахзода Акмалжон кизи	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISH.....	762
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ СОСТОЯНИЙ ЧЕЛОВЕКА ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИМИ ОБОРОТАМИ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	766
Жумаев Шавкат ХХХ	
SUV XO'JALIGI SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	769
Dilshod Pulatov, Dildora Mirzaeva	
МЕТОДЫ СБОРА И АНАЛИЗА ДАННЫХ ДЛЯ ОЦЕНКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИЙ.....	776
Каракулов Фарход Зайпудинович	

НЕФОРМАЛЬНАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТЕНЕВАЯ СТОРОНА ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: АНАЛИЗ СТРУКТУРНЫХ ВЫЗОВОВ И ГОСУДАРСТВЕННЫХ МЕР ПО ЛЕГАЛИЗАЦИИ	782
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	787
Xalikov Akmal Xolboyevich	
TIJORAT BANKLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	793
Roziqov Behzod Bahrom o'g'li	
RAQOBATBARDOSH MUHITDA INNOVATSION MENEDJMENTNI JORIY ETISH MEXANIZMLARI	799
Siddikov Askar Axrorovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINI BAHOLASHNING MEZON VA USULLARI	803
Isakova Naima Ikromjonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETI DAROMADLARINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	809
Abdullayeva Iroda Shuxrat qizi	
MULTIMODAL TRANSPORT OQIMLARI SHAROITIDA LOGISTIKA XABLAR JOYLASHUVINI TANLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	813
Umirzaqov Davlatjon Dolimjon o'g'li, Axmedova Muslima Djalolovna	
SUG'URTA ZAXIRALARINI MOLIYAVIY HOLAT TO'G'RISIDAGI HISOBOTDA AKS ETTIRISH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	818
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	
MINTAQAVIY IQTISODIYOTNI BOSHQARISHNING XORIJIY Tajribalari	826
Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI TUZISH VA ULARNI TAHLIL QILISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	830
Norqulova Qutlug'nigor Oloviddinovna	
XORIJIY DAVLATLAR Tajribasida boj-tarif siyosatini metodologik takomillashtirish MODELLARI	837
Pardayev Ilhomjon G'ulom o'g'li	
MAMLAKATIMIZDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI (XORIJIY Tajriba asosida)	844
Bekmetov Xursandbek Ilxamovich	
SOTISH KANALLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN FOYDALANISH	850
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
MINTAQ IQTISODIYOTINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA XIZMATLAR SOHASINING O'RNI VA OBYEKTIV ZARURIYATI	857
Achilova Firusa Kurbanovna	
TIJORAT BANKLARINING RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH VA INVESTITSION KREDITLASH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISH TAHLILI	862
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLARNI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA BAHOLASH MEZONLARI	867
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA MANBALARI	874
Rustamova Dilsabaxon Djurayevna, Baratov Maxsudali Nazaraliyevich	
KORXONA FAOLIYATIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH	881
Xashimova Dilyora Paxritdinovna	
TURIZM SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI (DXSH) LOYIHALARINI BOSHQARISHDA ESG VA BMTNING BARQAROR RIVOJLANISH MAQSADLARI (UNSDG) KONSEPSIYALARINING O'ZARO BOG'LIQLIGI	888
Masharipov Ravshan Rajabboyevich	

IQTISODIY, MOLIYAVIY, INVESTITSIYA VA SOLIQ SALOHİYATINING O'ZARO BOG'LIQLIGINING NAZARIY XUSUSIYATLARI.....	893
Jurayev Xusan Atamuratovich	
TIJORAT BANKLARIDA MOLIYAVIY RISKLAR BOSHQARUVINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYALARI.....	900
Kadirov Abdumalik Matkarimovich, Abduqodirova Shahzoda Ilhomidin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINI IQTISODIY-EKOLOGIK JIHATDAN RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	904
Koliyova Shoxista Qahramon qizi, Barnoqulova Marjona Otabek qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY AKTIVLAR PORTFELLARINI RISK-DAROMAD DILEMMASI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH (G. MARKOVIS VA J. TOBINNING PORTFEL NAZARIYASI ASOSIDA)	909
Kurbanov Xayrilla	
MAMLAKATIMIZNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARINI QO'LLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILASHTIRISH	915
Mirzayev Rustam Ro'ziyevich	
РЫНОЧНЫЙ СПРОС И РАВНОВЕСИЕ	921
Камилова Наргиза Абдукажхоровна, Ашуров Сардоржон Зафаржонович	
XORIJY DAVLATLARDA AUDITORLIK FAOLIYATINING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYASI.....	925
Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li	
MARKETING-INTERNET XIZMATLARIDAN FOYDALANGAN HOLDA SAVDO KORXONALARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	929
Ismoilov Lazizbek Rasuljon o'g'li	
KORXONADA INNOVATSION BOSHQARUV MEXANIZMLARINING MAVJUD MODELLARINING RETROSPEKTIVASI.....	934
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
SANOATNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA TARMOQ KORXONALARI FAOLIYATIGA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING ROLI	940
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
TIBBIY XIZMATLARNI MOLIYALASHTIRISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	946
Isroilov Bohodir Ibragimovich, Muhammadiev Ramz Zoirjon o'g'li	
TIJORAT BANKLARI AKTIVLARINI DIVERSIFIKATSIYALASHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING ROLI	952
O'ktamova Nozima Narzulla qizi	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	957
Журахонов Шержахон Зафаржонович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMI, RIVOJLANISHINING TARIXIY EVOLYUTSIYASI VA HOZIRGI HOLATI TAHLILI	962
Raxmonov Azizjon Sadullayevich	
SOLIQQA TORTILADIGAN KO'CHMAS MULKARNI BAHOLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	970
Musalimov Shuxrat Isamuxamedovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASHNI TAKOMILLASHTIRISH BILAN BOG'LIQ BO'LGAN MUAMMOLAR.....	974
Yuldashev Iskandar Abdurashidovich	
BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI VA UNING QURILISH SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK(DXSH)NI BOSHQARISHDAGI O'RNI	980
Rasulov Shuxrat G'ayratovich	
"YASHIL IQTISODIYOT", EKOLOGIK BARQARORLIK VA EKOLOGIK MADANIYAT	984
Ibragimova Saodat Abdumo'minovna	

EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARI	990
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	
IQTISODIY RIVOJLANISHDA INNOVATSIYALARNING NAZARIY ASOSLARI VA AHAMIYATI	995
Davlatova Ozoda Olmos qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH: RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'YI INTELLEKTNI JORIY ETISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1001
Suyunova Dilfuza Dilmurod qizi	
BOZORNI SEGMENTATSIYALASHDA MARKETING TADQIQOTLARINING ROLI	1006
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilxomovna	
O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI	1010
Sharifboyev Bunyod Azamat o'g'li, Abduraxmanova Gulnora Qalandarovna	
TIJORAT BANKLARI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KAPITALNING ROLI	1016
Mirzaraximova Nurhayot Baxrom qizi	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗОВ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ	1020
Ходжаева Наргизахон Анатолиевна	
FUNDRAISING AS A STRATEGIC TOOL IN MUSEUM MANAGEMENT	1028
Aziza Ibroximova	
KORXONALARDA INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLİYALASHTIRISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI	1035
Boboraxmatova Shohsanam Ibdullo qizi	
MOLIYAVIY HISOBOT TIZIMINI XALQARO STANDARTLARGA O'TKAZISHNING O'ZBEKISTONDAGI DINAMIKASI VA NATIJALARI (OLMALIQ KMK MISOLIDA)	1043
A.J.Tuychiyev, M.V Abdunabiyeva	
TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI QURISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: FARG'ONA VODIYSI (FARG'ONA VILOYATI VA QO'QON HUDUDI) MISOLIDA RAQAMLI LOYIHALASH, OPTIMALLASHTIRISH VA INTELLEKTUAL BOSHQARUV	1051
Yakubov Maqsadxon Sultaniyazovich, Norinov Muhammadyunus Usibjonovich, Zikrayev Akmaljon Alimovich	
O'ZBEKISTONDA KORPORATIV INNOVATSIYA TIZIMINI ISH SAMARADORLIGINI BAHOLOVCHI (KPI) AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH VA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1057
Rafikova Kamila Baxtiyorovna	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING MOLİYAVIY BOZOR RIVOJIGA TA'SIRI	1063
Abdulazizov Javohir Abduvali o'g'li	
OILAVIY TADBIRKORLIKNI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLİYALASHTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI	1070
Davlyatov Qahramon Abdumavlyanovich	
AMORTIZATSIYALANADIGAN AKTIVLAR HISOBINING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	1077
Aminboyev Jaloliddin Otabek o'g'li	
BANKLARDA RISK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH	1083
Karimov Shoxrux Boydulla ugli	
DIGITALIZATION, RESEARCH CAPACITY AND HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN: AN ARDL-ECM ANALYSIS (2000-2024)	1087
Ismailova Nilufar	
TURIZMDA TALAB VA TAKLIFNI BAHOLASH USULLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	1094
Suyunov Alijon Jumaboy o'g'li	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ДОХОДАМИ И РАСХОДАМИ НА ФИНАНСОВУЮ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	1099
Аймухаммедова Амина Какажановна	
"O'ZMILLIYBANK" AJDA MIJOZLARINING KREDITGA LAYOQATLILIGI DARAJASI HOLATI TAHLILI	1105
Jumaniyazov Quvanchbek Amatjonovich	

SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH HAMDA ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1110
Qodirov Bekzod Xomidjonovich	
FARMATSEVTIKA SANOATINING ASOSIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARINI IQTISODIY-STATISTIK USULLARI ORQALI TAHLILI	1115
O'taganova Umida Egamberdi qizi	
MAMLAKATIMIZDA XOTIN – QIZLAR O'RTASIDA MAHALLIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI	1123
Rafiyeva Madina Xusinovna	
YASHIL IQTISODIYOTDA DEPOZIT TIZIMINI SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BOSHQARISH	1128
Norqobilova Feruza Abduhomidovna, Odilov Jahongir Nozimjonovich	
OPTIMIZING HUMAN CAPITAL: THE IMPACT OF SCHOOL MANAGEMENT ON ORGANIZATIONAL CULTURE IN VOCATIONAL EDUCATION.....	1132
Karimova Dilfuza Xatamjonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSİYALARINING INNOVATSION MAZMUNI RIVOJLANISHINING DOLZARB YO'NALISHLARI	1138
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Raximjonov Ulug'bek Boxodir o'g'li	
IQTISODIY TIZIMLARNI MAKRO VA MIKROIQTISODIY DARAJADA PROGNOZLASH: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR VA MODELLASHTIRISH USULLARI	1142
Alimov Fazliddin Xalimovich	
ISLOMIY MOLIYA INSTITUTLARIDA FOIZSIZ MOLIYALASHTIRISH TAMOIYLLARINING IQTISODIY MOHIYATI.....	1147
Pulatova Adolat Djaxangirshyevna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA INNOVASION FAOLIYATNI SAMARALI BOSHQARISH JARAYONLARI	1152
Fayzieva Dilafruz Shuhratovna	
MARKAZIY BANK RAQAMLI VALYUTASI (CENTRAL BANK DIGITAL CURRENCY): NAZARIY ASOSLAR VA XALQARO TA'RIFLARNING QIYOSIY TAHLILI	1156
Tashqo'ziyev Suxrob Abdurazzak o'g'li	
KORXONALARNI MOLIYAVIY INQIROZGA OLIB KELUVCHI SABABLAR VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	1161
Bobomirzayev Isroil	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ РОСТ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ПРОБЛЕМЫ, УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕАЛИЗАЦИИ.....	1165
Аскарова Мавлуда Турабовна	
XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA MOLIYAVIY BOZOR MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	1171
Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	1176
Muxitdinova Dilfuza Farxodovna	

BANK TIZIMIDA OPERATSION RISKLARNI BAHOLASH VA MONITORING MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH

Muxitdinova Dिल्фуза Farxodovna

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirishning konseptual, metodologik hamda amaliy asoslari chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida operatsion risklarning institutsional, texnologik va inson omili bilan bog'liq manbalari tizimlashtirilib, ularning bank faoliyati samaradorligi hamda moliyaviy barqarorlikka ta'siri empirik yondashuvlar asosida baholanadi. Shuningdek, xalqaro standartlar, xususan Basel qo'mitasi tavsiyalari asosida risklarni aniqlash, o'lchash va doimiy monitoring qilishning zamonaviy modellari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, bank tizimida risklarni boshqarish infratuzilmasini rivojlantirish, ichki nazorat mexanizmlarini mustahkamlash hamda operatsion yo'qotishlar ehtimolini minimallashtirishga qaratilgan ilmiy asoslangan xulosalar va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: operatsion risklar, bank tizimi, risklarni baholash metodologiyasi, monitoring modellari, moliyaviy barqarorlik, ichki nazorat tizimi, Basel standartlari, risklarni boshqarish infratuzilmasi.

Abstract. This scientific article provides an in-depth analysis of the conceptual, methodological, and practical foundations for improving operational risk assessment and monitoring mechanisms in the banking system. The study systematizes institutional, technological, and human-factor-related sources of operational risk and evaluates their impact on banking performance and financial stability using empirical approaches. In addition, modern models for risk identification, measurement, and continuous monitoring are examined in accordance with international standards, particularly the recommendations of the Basel Committee. The findings of the study contribute to the development of risk management infrastructure in banks, the strengthening of internal control systems, and the minimization of potential operational losses through scientifically grounded conclusions and practical recommendations.

Key words: operational risk, banking system, risk assessment methodology, monitoring models, financial stability, internal control system, Basel standards, risk management infrastructure.

Аннотация. В статье проводится углублённый анализ концептуальных, методологических и прикладных основ совершенствования механизмов оценки и мониторинга операционных рисков в банковской системе. В рамках исследования систематизируются институциональные, технологические и связанные с человеческим фактором источники операционных рисков, а также оценивается их влияние на эффективность банковской деятельности и финансовую устойчивость с использованием эмпирических подходов. Особое внимание уделяется современным моделям идентификации, измерения и непрерывного мониторинга рисков в соответствии с международными стандартами, в частности рекомендациями Базельского комитета. По результатам исследования сформулированы научно обоснованные выводы и практические рекомендации, направленные на развитие инфраструктуры управления рисками, усиление системы внутреннего контроля и минимизацию вероятности операционных потерь.

Ключевые слова: операционные риски, банковская система, методология оценки рисков, модели мониторинга, финансовая устойчивость, система внутреннего контроля, стандарты Базеля, инфраструктура управления рисками.

KIRISH

Bank tizimining barqaror faoliyat yuritishi va moliyaviy vositachilik funksiyalarini samarali amalga oshirishi, avvalo, risklarni boshqarish tizimining institutsional hamda metodologik yetuklik darajasi bilan bevosita bog'liqdir. Global moliya bozorlarining integratsiyalashuvi, raqamli texnologiyalarning bank amaliyotiga keng joriy etilishi hamda moliyaviy operatsiyalar hajmi va murakkabligining ortib borishi sharoitida banklar faoliyatida yuzaga kelayotgan risklar tarkibi sezilarli darajada diversifikatsiyalanmoqda. Mazkur jarayonda kredit, bozor va likvidlik risklari bilan bir qatorda operatsion risklar ham banklarning moliyaviy barqarorligi va institutsional

ishonchlilikiga jiddiy tahdid soluvchi asosiy omillardan biriga aylanmoqda.

Operatsion risklar bank ichki jarayonlarining nomukammalligi, axborot texnologiyalari infratuzilmasidagi uzilishlar, inson omili bilan bog'liq xatoliklar hamda tashqi muhitda yuzaga keladigan favqulodda holatlar natijasida shakllanadi. Ushbu risklarning o'ziga xos xususiyati shundaki, ularning namoyon bo'lishi ko'pincha kutilmagan xarakterga ega bo'lib, moliyaviy yo'qotishlar bilan bir qatorda bankning obro'-e'tiboriga, mijozlar ishonchiga va bozor pozitsiyasiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli operatsion risklarni aniqlash, baholash va monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirish banklar uchun strategik ahamiyatga ega bo'lgan ustuvor vazifalardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Xalqaro bank amaliyotida operatsion risklarni boshqarish masalasi Basel qo'mitasi tomonidan ishlab chiqilgan prudensial standartlar doirasida alohida yo'nalish sifatida shakllangan. Xususan, Basel II va Basel III doirasida operatsion risklarni o'lchashning standartlashtirilgan, ilg'or hamda ichki modellarga asoslangan yondashuvlari joriy etilib, banklarning kapital yetarililigini ta'minlash jarayonida ushbu risklar muhim tarkibiy element sifatida e'tirof etilgan. Mazkur yondashuvlar banklarda risklarni boshqarish tizimini nafaqat reaktiv, balki proaktiv va tizimli asosda tashkil etish zarurligini ko'rsatib bermoqda.

O'zbekiston bank tizimida amalga oshirilayotgan institutsional islohotlar, moliya sektorini liberallashtirish jarayonlari hamda xalqaro moliya bozorlariga integratsiya darajasining ortib borishi operatsion risklarni boshqarish masalasini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bank faoliyatida raqamli xizmatlar ulushining oshishi, masofaviy bank operatsiyalarining kengayishi va axborot tizimlariga bog'liqlikning kuchayishi operatsion risklarning yangi shakllarini vujudga keltirmoqda. Shu nuqtai nazardan, mavjud baholash va monitoring mexanizmlarini xalqaro standartlar bilan uyg'unlashtirish hamda ularni milliy bank amaliyoti sharoitlariga moslashtirish dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Mazkur ilmiy maqolaning asosiy maqsadi bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual va metodologik asoslarini chuqur tahlil qilish, mavjud yondashuvlarning samaradorligini baholash hamda banklar faoliyatida risklarni boshqarish tizimini takomillashtirishga qaratilgan ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalarni ishlab chiqishdan iboratdir. Tadqiqot doirasida operatsion risklarning manbalari tizimlashtiriladi, ularning bank moliyaviy ko'rsatkichlariga ta'siri baholanadi hamda zamonaviy modellashtirish va monitoring yondashuvlarining amaliy imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Maqolaning ilmiy yangiligi bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish jarayonlarini integratsiyalashgan model asosida ko'rib chiqish, ichki nazorat tizimi va risklarni boshqarish infratuzilmasi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni konseptual darajada asoslash hamda milliy bank amaliyoti uchun moslashtirilgan metodologik yondashuvlarni taklif etish bilan izohlanadi. Tadqiqot natijalari banklar faoliyatida moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash, operatsion yo'qotishlar ehtimolini kamaytirish va risklarni boshqarish tizimini strategik boshqaruvning ajralmas qismi sifatida rivojlantirishga xizmat qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Operatsion risklarni bank tizimida boshqarish masalasi so'nggi yillarda xalqaro ilmiy adabiyotlarda moliyaviy barqarorlik va prudensial nazorat konsepsiyalari bilan uzviy bog'liq holda keng yoritilmoqda. Mazkur yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar operatsion risklarning ko'p omilli tabiatini hamda ularning moliyaviy natijalarga va institutsional barqarorlikka ta'sir ko'rsatish mexanizmlarini aniqlashga qaratilgan. Shuningdek, ushbu ilmiy ishlarda risklarni baholash jarayonining strategik rejalashtirish va kapitalni boshqarish tizimlari bilan integratsiyalashuvi alohida ilmiy muammo sifatida ko'rib chiqiladi. Natijada, operatsion risklarni boshqarish bank faoliyatining oddiy funksional yo'nalishi emas, balki umumiy korporativ boshqaruvning muhim tarkibiy qismi sifatida talqin etilmoqda.

Xususan, Power va Ashby o'z tadqiqotlarida banklarda operatsion risklarni boshqarish tizimini korporativ boshqaruv va ichki nazorat mexanizmlari bilan integratsiyalashgan holda ko'rib chiqadi. Ularning yondashuviga ko'ra, operatsion risklarni samarali boshqarish faqat alohida funksional bo'linma faoliyati bilan cheklanib qolmasdan, butun bankning strategik boshqaruv tizimiga singdirilishi lozim. Mualliflar risk madaniyatini shakllantirish va xodimlarning mas'uliyatini oshirish operatsion yo'qotishlarni kamaytirishda muhim institutsional omil ekanligini ta'kidlaydi. Ushbu konsepsiya risklarni baholash va monitoring qilish jarayonlarining tashkiliy hamda metodologik asoslarini mustahkamlash zarurligini ilmiy jihatdan asoslab beradi.

Basel qo'mitasi tavsiyalarini tahlil qilgan Resti va Sironi operatsion risklarni o'lchash modellari kapital yetariligi tizimining ajralmas tarkibiy qismi ekanligini ilmiy asoslaydi. Ular standartlashtirilgan yondashuvlar bilan bir qatorda ichki modellarga asoslangan baholash mexanizmlarining afzalliklari va cheklovlarini solishtirma tahlil asosida yoritadi. Tadqiqotchilar risklarni miqdoriy baholashda ma'lumotlar sifati va statistik bazaning yetariligi asosiy metodologik cheklovlardan biri ekanligini qayd etadi. Ushbu yondashuv banklarning individual risk profilini inobatga olgan holda monitoring mexanizmlarini moslashtirish zaruratini ko'rsatib beradi.

Gatzert va Schmit operatsion risklarni sug'urtalash va transfer qilish mexanizmlarini tahlil qilib, ularning bank risklarini diversifikatsiya qilishdagi o'rni hamda moliyaviy yo'qotishlarni minimallashtirishdagi samaradorligini baholaydi. Ularning tadqiqotlari risklarni boshqarishda faqat ichki nazorat va monitoring vositalari bilan cheklanib qolmasdan, tashqi moliyaviy instrumentlardan ham foydalanish konsepsiyasini ilmiy muomalaga kiritadi. Mualliflar sug'urta mexanizmlarining kapital yuklamasini kamaytirish va bankning likvidlik holatiga ijobiy ta'sir ko'rsatish imkoniyatlarini ham ko'rsatib beradi. Bu holat operatsion risklarni boshqarishning kompleks va ko'p darajali modelini shakllantirish zarurligini tasdiqlaydi.

Raqamli transformatsiya sharoitida operatsion risklarning yangi shakllarini o'rgangan Vives va Allen bank faoliyatida axborot texnologiyalari infratuzilmasining roli hamda kiberxavfsizlik bilan bog'liq tahdidlarning ortib borishini alohida ta'kidlaydi. Ularning ilmiy qarashlariga ko'ra, zamonaviy bank tizimida operatsion risklarni monitoring qilish real vaqt rejimida ishlovchi analitik platformalar va ma'lumotlarga asoslangan modellar bilan uyg'unlashgan bo'lishi lozim. Tadqiqotchilar raqamli kanallar orqali amalga oshiriladigan operatsiyalarning hajmi oshishi bilan birga, texnologik uzilishlar va ma'lumotlar xavfsizligi bilan bog'liq risklar ham mutanosib ravishda kuchayishini ko'rsatadi. Shu sababli, axborot texnologiyalari boshqaruvi va risklarni boshqarish tizimlari o'rtasidagi integratsiya ilmiy va amaliy jihatdan muhim yo'nalish sifatida baholanadi.

Shuningdek, McConnell va Blacker operatsion risklarni baholashda statistik modelashtirish va stsensariy tahlili usullarining amaliy ahamiyatini yoritadi. Ular yo'qotishlar taqsimoti yondashuvi asosida risklarni miqdoriy baholash banklar uchun kapital rejalashtirish va strategik qarorlar qabul qilish jarayonida muhim axborot manbai bo'lib xizmat qilishini ilmiy jihatdan asoslaydi. Mualliflar stress-testlash mexanizmlarining risklarni monitoring qilishda oldindan ogohlantiruvchi vosita sifatidagi rolini ham alohida ta'kidlaydi. Ushbu yondashuv banklarning potentsial yo'qotishlarga nisbatan barqarorlik darajasini baholash imkoniyatlarini kengaytiradi.

Mintaqaviy bank tizimlari misolida tadqiqot olib borgan Berger va DeYoung operatsion risklar bilan bank samaradorligi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni empirik tahlil asosida ko'rsatib beradi. Ularning xulosalariga ko'ra, ichki jarayonlarning samaradorligi past bo'lgan banklarda operatsion yo'qotishlar ehtimoli yuqori bo'lib, bu holat uzoq muddatli moliyaviy barqarorlikka salbiy ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotchilar bank boshqaruvi sifatining yaxshilanishi operatsion risklarni kamaytirishning muhim institutsional omili ekanligini ham asoslaydi. Ushbu xulosalar risklarni boshqarish tizimining tashkiliy tuzilmasini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Milliy bank tizimlariga oid ilmiy izlanishlarda esa Hasanov, Karimov va Yusupov operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini institutsional islohotlar va prudensial nazorat siyosati bilan bog'liq holda tahlil qiladi. Ularning tadqiqotlari banklarda ichki audit, komplayens nazorati va risklarni boshqarish bo'linmalari o'rtasidagi o'zaro hamkorlik samaradorligini oshirish zaruratini asoslaydi. Mualliflar milliy bank tizimlarida normativ-huquqiy bazaning barqarorligi va nazorat mexanizmlarining shaffofligi risklarni boshqarish sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatishini ta'kidlaydi. Bu holat metodologik yondashuvlarni mahalliy institutsional sharoitlarga moslashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Mazkur adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirish masalasi nafaqat metodologik, balki institutsional va texnologik jihatdan ham kompleks yondashuvni talab etadi. Ilmiy manbalarda risklarni aniqlash va o'lchash modellari, ichki nazorat tizimlari hamda strategik boshqaruv mexanizmlari o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik yetarli darajada yoritilgan. Biroq ushbu yondashuvlarni milliy bank tizimlari sharoitiga moslashtirish va ularning amaliy samaradorligini empirik asosda baholash masalalari hali ham ilmiy muhokama va izlanishlarni talab etadi. Shu bois, mazkur tadqiqot mavjud ilmiy qarashlarni tizimlashtirish va ularni bank amaliyotiga tatbiq etishning yangi konseptual modelini ishlab chiqishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual, empirik hamda amaliy jihatlarini kompleks yondashuv asosida o'rganishga qaratilgan. Metodologik asos sifatida tizimli tahlil, institutsional yondashuv hamda miqdoriy va sifatli tadqiqot usullarining integratsiyasi qo'llanildi. Ushbu yondashuv operatsion risklarning ko'p omilli tabiatini aniqlash, ularning bank faoliyati samaradorligi va moliyaviy barqarorlikka ta'sirini chuqur tahlil qilish imkonini beradi.

Tadqiqotda dastlab nazariy-metodologik asoslar shakllantirilib, operatsion risklar tushunchasining iqtisodiy mohiyati, ularning tasnifi hamda bank tizimidagi o'rni ilmiy adabiyotlar va normativ-huquqiy hujjatlar tahlili asosida aniqlashtirildi. Ushbu bosqichda umumlashtirish, mantiqiy taqqoslash va abstraksiyalash usullari orqali turli ilmiy yondashuvlar o'rtasidagi o'xshashlik va farqlar tizimlashtirildi. Natijada tadqiqot uchun yagona konseptual doira va analitik mezonlar ishlab chiqildi.

Empirik tahlil jarayonida bank faoliyatini tavsiflovchi asosiy moliyaviy va operatsion ko'rsatkichlar tanlab olindi hamda ularning o'zaro bog'liqligi statistik usullar yordamida baholandi. Jumladan, operatsion yo'qotishlar hajmi, ichki jarayonlar samaradorligi, axborot texnologiyalari infratuzilmasi barqarorligi va xodimlar bilan

bog'liq ko'rsatkichlar asosiy tushuntiruvchi omillar sifatida modellashirildi. Ushbu jarayonda tavsifiy statistika, korrelyatsion tahlil va regressiya modellaridan foydalanildi.

Operatsion risklarni miqdoriy baholashda yo'qotishlar taqsimoti yondashuvi hamda stsenariy tahlili metodlari qo'llanildi. Ushbu usullar risklarning ehtimollik xarakterini hisobga olgan holda potentsial moliyaviy yo'qotishlarni aniqlash va ularning bank kapitaliga bo'lgan ta'sirini baholash imkonini beradi. Model parametrlari tarixiy ma'lumotlar asosida kalibrlanib, ularning barqarorligi va ishonchiligi sezgirlik tahlili orqali tekshirildi.

Monitoring mexanizmlarini tahlil qilishda jarayonlarga asoslangan yondashuv qo'llanilib, bank ichki nazorat tizimining asosiy elementlari, jumladan, ichki audit, komplayens nazorati va risklarni boshqarish bo'linmalari faoliyati o'zaro bog'liqlikda o'rganildi. Ushbu bosqichda jarayonlarni xaritalash, indikatorlar tizimini shakllantirish va asosiy risk ko'rsatkichlarini identifikatsiya qilish usullaridan foydalanildi. Natijada risklarni real vaqt rejimida kuzatish va baholash imkonini beruvchi monitoring modeli konseptual darajada ishlab chiqildi.

Tadqiqotda, shuningdek, xalqaro bank amaliyotida qo'llaniladigan metodologiyalar bilan milliy bank tizimi sharoitlari o'rtasida taqqoslama tahlil o'tkazildi. Ushbu yondashuv orqali operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarining institutsional moslashuvchanligi hamda amaliy samaradorligi baholandi. Taqqoslash natijalari asosida milliy banklar uchun moslashtirilgan metodologik takliflar shakllantirildi.

Ma'lumotlar bazasining ishonchiligi ta'minlash maqsadida bir nechta manbalar asosida triangulyatsiya usuli qo'llanildi. Statistik ko'rsatkichlar, banklarning ichki hisobotlari va ochiq axborot manbalari o'rtasidagi muvofiqlik tekshirildi hamda aniqlangan tafovutlar analitik usullar yordamida izohlandi. Ushbu yondashuv tadqiqot natijalarining ob'ektivligi va ilmiy asoslanganligini kuchaytirishga xizmat qildi.

Metodologik yondashuvning yakuniy bosqichida olingan empirik natijalar konseptual model bilan solishtirildi va ularning bank tizimida risklarni boshqarish jarayonlarini takomillashtirishdagi amaliy ahamiyati baholandi. Ushbu asosda ilmiy xulosalar umumlashtirilib, operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Natijada tadqiqot metodologiyasi banklar faoliyatida risklarni strategik boshqaruv darajasiga ko'tarishga xizmat qiluvchi ilmiy va amaliy asos sifatida shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur bo'limda bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarining empirik tahlili amalga oshirildi hamda ishlab chiqilgan metodologik yondashuvning amaliy samaradorligi baholandi. Tahlil jarayonida operatsion yo'qotishlar, ichki jarayonlar samaradorligi, axborot texnologiyalari infratuzilmasi barqarorligi va inson omili bilan bog'liq ko'rsatkichlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlashga e'tibor qaratildi. Ushbu ko'rsatkichlarning bank moliyaviy barqarorligiga ta'siri regressiya va korrelyatsion tahlil usullari yordamida baholandi. Natijada risklarni boshqarish jarayonining institutsional va texnologik omillarga qanchalik darajada bog'liqligi ilmiy asosda ko'rsatib berildi.

Empirik tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, operatsion risklar darajasi bank faoliyatining institutsional va texnologik yetukligi bilan bevosita bog'liqdir. Ichki jarayonlarning avtomatlashtirilganlik darajasi yuqori bo'lgan banklarda operatsion yo'qotishlar hajmi nisbatan past bo'lib, bu holat axborot oqimlarining shaffofligi va nazorat mexanizmlarining kuchliligi bilan izohlanadi. Shu bilan birga, xodimlar malakasi va risk madaniyati ko'rsatkichlari past bo'lgan banklarda inson omili bilan bog'liq xatoliklar ulushi sezilarli darajada yuqori ekanini aniqlandi. Bu holat kadrlar tayyorlash va ichki motivatsiya tizimlarini kuchaytirish risklarni kamaytirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi.

Quyidagi jadvalda operatsion risklarni tavsiflovchi asosiy indikatorlar va ularning bank moliyaviy barqarorligiga ta'sir darajasi umumlashtirilgan holda keltirilgan. Jadvaldagi ko'rsatkichlar asosida banklar kesimida risk profilini shakllantirish va ularni taqqoslash imkoniyati yaratiladi. Shuningdek, ushbu ma'lumotlar risklarni boshqarish strategiyalarini tanlashda analitik asos bo'lib xizmat qiladi(1-jadval).

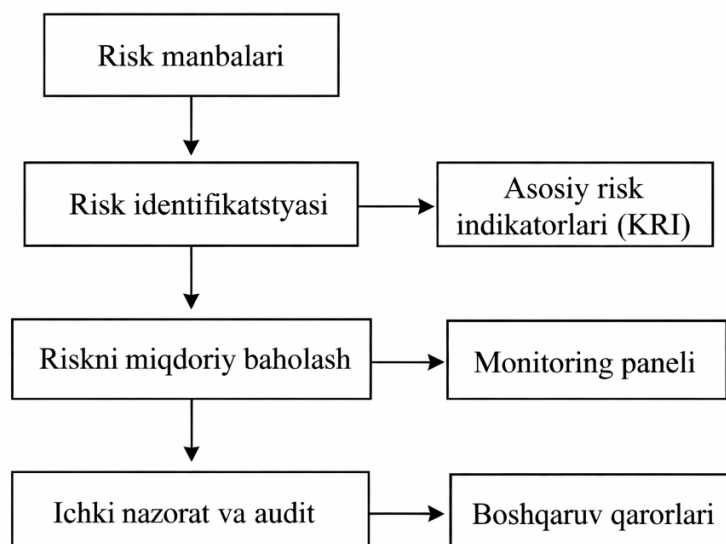
1-jadval. Operatsion risk indikatorlari va ularning bank barqarorligiga ta'siri

№	Indikatorlar	O'rtacha qiymat	Korrelyatsiya koeffitsienti	Ta'sir yo'nalishi
1	Operatsion yo'qotishlar hajmi	1,00	-0,62	Salbiy
2	Ichki jarayonlar samaradorligi	3,85	0,54	Ijobiy
3	IT infratuzilmasi barqarorligi	4,10	0,58	Ijobiy
4	Xodimlar malaka darajasi	3,70	0,49	Ijobiy
5	Ichki nazorat tizimi rivojlanganligi	4,00	0,61	Ijobiy

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, operatsion yo'qotishlar hajmi bank barqarorligi ko'rsatkichlari bilan salbiy bog'liqlikka ega bo'lib, ichki jarayonlar samaradorligi, IT infratuzilmasi va ichki nazorat tizimining rivojlanganligi esa ijobiy va o'rtacha darajadagi kuchli korrelyatsiyani namoyon etadi. Ushbu natijalar banklarda risklarni boshqarish infratuzilmasini rivojlantirish moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil ekanligini ilmiy jihatdan tasdiqlaydi. Bundan tashqari, indikatorlar o'rtasidagi bog'liqliklar risklarni monitoring qilish tizimida ustuvor yo'nalishlarni aniqlash imkonini beradi.

Monitoring mexanizmlarining samaradorligini vizual tahlil qilish maqsadida asosiy risk indikatorlari asosida integratsiyalashgan baholash modeli shakllantirildi. Ushbu model bank faoliyatida risklarni aniqlash, baholash va nazorat qilish jarayonlarining o'zaro bog'liqligini aks ettiradi. Modelning konseptual tuzilmasi jarayonlar o'rtasidagi axborot oqimlarini optimallashtirish va boshqaruv qarorlarini qabul qilishda analitik asosni kuchaytirishga yo'naltirilgan(1-rasm).

1-rasm. Operatsion risklarni baholash va monitoring qilishning integratsiyalashgan modeli

Rasmda keltirilgan model bank tizimida operatsion risklarni boshqarish jarayonining bosqichma-bosqich va uzluksiz xarakterga ega ekanligini ko'rsatadi. Risk manbalarini aniqlash va ularni asosiy risk indikatorlari orqali o'lchash monitoring jarayonining markaziy elementi sifatida namoyon bo'ladi. Monitoring paneli orqali olingan ma'lumotlar ichki nazorat va audit tizimlariga uzatiladi hamda strategik va operativ boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun analitik asos bo'lib xizmat qiladi. Shu tariqa, model risklarni boshqarishning institutsional va texnologik jihatlarini yagona tizimda uyg'unlashtiradi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, integratsiyalashgan monitoring modeli banklarda risklarni boshqarish jarayonlarini proaktiv yondashuv asosida tashkil etish imkonini beradi. Ushbu yondashuv potentsial operatsion yo'qotishlarni oldindan aniqlash, resurslarni samarali taqsimlash va ichki nazorat mexanizmlarini kuchaytirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, risklar to'g'risidagi axborotning markazlashgan holda jamlanishi boshqaruv qarorlarining tezkorligi va aniqligini oshiradi.

Mazkur empirik tahlil bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha ishlab chiqilgan metodologik yondashuvning amaliy ahamiyatini tasdiqlaydi. Olingan natijalar risklarni boshqarish tizimini strategik boshqaruvning ajralmas qismi sifatida rivojlantirish va banklarning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashga qaratilgan ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish imkonini berdi. Shu asosda banklar faoliyatida institutsional ishonchlilikni mustahkamlash va operatsion samaradorlikni oshirishga qaratilgan amaliy yo'nalishlar belgilab olindi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirishning konseptual, metodologik hamda empirik asoslarini kompleks yondashuv doirasida tahlil qilish imkonini berdi. Olib borilgan ilmiy izlanishlar natijasida operatsion risklarning bank faoliyatiga ta'siri faqat moliyaviy yo'qotishlar bilan cheklanib qolmasdan, balki institutsional ishonchlilik, korporativ boshqaruv sifati va mijozlar ishonchi kabi ko'rsatkichlarga ham bevosita ta'sir ko'rsatishi ilmiy jihatdan asoslandi. Tadqiqot doirasida ishlab chiqilgan integratsiyalashgan baholash va monitoring modeli risklarni boshqarish jarayonlarini tizimli va proaktiv yondashuv asosida tashkil etish zarurligini tasdiqladi.

Empirik tahlil natijalari banklarda ichki jarayonlar samaradorligi, axborot texnologiyalari infratuzilmasi barqarorligi va xodimlar malaka darajasi operatsion risklar darajasini shakllantiruvchi asosiy determinantlar ekanligini ko'rsatdi. Ushbu omillar bilan bank moliyaviy barqarorligi o'rtasida barqaror va statistik jihatdan ahamiyatli bog'liqlik mavjudligi aniqlandi. Natijada risklarni boshqarish tizimini rivojlantirish banklar uchun faqat nazorat funksiyasi emas, balki strategik raqobat ustunligini shakllantiruvchi omil sifatida talqin etilishi lozimligi asoslab berildi.

Tadqiqot xulosalari asosida bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini takomillashtirish bo'yicha quyidagi ilmiy va amaliy takliflar ilgari suriladi. Birinchidan, banklarda asosiy risk indikatorlari (KRI) tizimini institutsional darajada joriy etish va ularni strategik rejalashtirish jarayonlari bilan integratsiyalash tavsiya etiladi. Ushbu yondashuv risklar to'g'risidagi axborotdan boshqaruv darajasida tezkor va tizimli qarorlar qabul qilish jarayonida samarali foydalanishni ta'minlaydi.

Ikkinchidan, operatsion risklarni miqdoriy baholashda ichki modellarga asoslangan yondashuvlarni bosqichma-bosqich joriy etish zarur. Bunda tarixiy ma'lumotlar bazasini shakllantirish, yo'qotishlar reyestrini yuritish va stsenariy tahlili mexanizmlarini rivojlantirish banklarning kapital rejalashtirish jarayonida risklarni yanada aniqroq inobatga olish imkonini beradi. Shu bilan birga, model parametrlarini muntazam ravishda qayta kalibrlash va validatsiya qilish metodologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Uchinchidan, ichki nazorat, komplayens va risklarni boshqarish bo'linmalari o'rtasidagi o'zaro hamkorlikni institutsional darajada mustahkamlash tavsiya etiladi. Mazkur bo'linmalar faoliyatini yagona axborot platformasi orqali integratsiyalash risklarni aniqlash va monitoring qilish jarayonlarida takrorlanishlarni kamaytiradi hamda axborot almashinuvining tezkorligini oshiradi. Natijada bank boshqaruvining turli darajalarida risklar to'g'risidagi ma'lumotlardan samarali foydalanish imkoniyatlari kengayadi.

To'rtinchidan, xodimlar uchun risk madaniyatini shakllantirishga yo'naltirilgan doimiy ta'lim va trening dasturlarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, operatsion jarayonlarda ishtirok etuvchi xodimlarning risklarni aniqlash va oldini olish bo'yicha bilim hamda ko'nikmalarini oshirish inson omili bilan bog'liq xatoliklar ulushini sezilarli darajada kamaytirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv bank ichki muhitida mas'uliyat va shaffoflik tamoyillarini mustahkamlashga yordam beradi.

Beshinchidan, axborot texnologiyalari infratuzilmasini modernizatsiya qilish va kiberxavfsizlik tizimlarini kuchaytirish operatsion risklarni kamaytirishning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilanishi lozim. Real vaqt rejimida ishlovchi monitoring panellari, avtomatlashtirilgan nazorat mexanizmlari va ma'lumotlarga asoslangan analitik platformalarning joriy etilishi risklarni erta aniqlash va ularga tezkor javob qaytarish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu holat bank faoliyatining texnologik barqarorligini va xizmatlar uzluksizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Yakuniy xulosa sifatida ta'kidlash joizki, bank tizimida operatsion risklarni baholash va monitoring qilish mexanizmlarini rivojlantirish institutsional islohotlar, texnologik yangilanishlar va kadrlar salohiyatini oshirish jarayonlari bilan uzviy bog'liq bo'lishi lozim. Tadqiqotda ilgari surilgan konseptual model va amaliy takliflar banklar faoliyatida risklarni strategik boshqaruv darajasiga ko'tarish, moliyaviy barqarorlikni mustahkamlash hamda uzoq muddatli raqobatbardoshlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu tariqa, mazkur ilmiy ish bank tizimida risklarni boshqarish nazariyasi va amaliyotini rivojlantirishga muhim ilmiy hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Power, M. (2016). The Risk Management of Everything: Rethinking the Politics of Uncertainty. London: Demos.
2. Ashby, S. (2018). Risk Management and Governance in Banking: A Guide for Practitioners. Oxford: Oxford University Press.
3. Resti, A., & Sironi, A. (2017). Risk Management and Shareholders' Value in Banking: From Risk Measurement Models to Capital Allocation Policies. Chichester: Wiley.
4. Basel Committee on Banking Supervision. (2019). Operational Risk: Supervisory Guidelines for Banks. Basel: Bank for International Settlements.
5. Gatzert, N., & Schmit, J. (2016). Supporting strategic success through enterprise-wide risk management practices. Journal of Risk Finance, 17(1), 45–68.
6. Vives, X. (2019). Digital Disruption in Banking: New Challenges for Financial Stability. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Allen, F., Gu, X., & Jagtiani, J. (2020). A survey of FinTech research and policy discussion. Review of Corporate Finance Studies, 9(2), 259–339.
8. McConnell, P., & Blacker, K. (2017). Loss distribution approach in operational risk measurement. Journal of Banking Regulation, 18(3), 201–218.
9. Berger, A. N., & DeYoung, R. (2016). Problem loans and cost efficiency in commercial banks. Journal of Banking and Finance, 63, 142–156.
10. Hasanov, F. (2018). Bank tizimida risklarni boshqarishning institutsional asoslari. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti.
11. Karimov, B. (2019). Tijorat banklarida ichki nazorat va komplayens tizimini takomillashtirish. Toshkent: Fan va texnologiya.

12. Yusupov, A. (2020). O'zbekiston bank tizimida prudensial nazorat va moliyaviy barqarorlik. Iqtisodiyot va moliya, 4, 33–41.
13. Jobst, A. (2018). Operational Risk Management in Financial Institutions. London: Palgrave Macmillan.
14. Hull, J. (2021). Risk Management and Financial Institutions. 6th ed. Hoboken: Wiley.
15. KPMG. (2020). Operational Risk Management in the Digital Era. London: KPMG International.
16. Deloitte. (2019). The Future of Risk Management in Banking. New York: Deloitte Insights.
17. International Monetary Fund. (2021). Global Financial Stability Report: Risk and Resilience in Banking Systems. Washington, DC: IMF.
18. European Central Bank. (2020). Guide to Internal Models and Risk Control Frameworks. Frankfurt am Main: ECB.
19. Chernobai, A., Rachev, S. T., & Fabozzi, F. J. (2017). Operational Risk: A Guide to Basel III Capital Requirements, Models, and Analysis. Hoboken: Wiley.
20. Scandizzo, S. (2019). Scenario analysis in risk management: Theory and practice. Risk Management Journal, 21(2), 85–102.
21. Merton, R. C. (2018). Crisis and innovation in financial systems. Journal of Financial Economics, 129(2), 189–200.
22. OECD. (2020). Corporate Governance and Risk Management in Financial Institutions. Paris: OECD Publishing.
23. World Bank. (2021). Financial Consumer Protection and Risk Management in Banking. Washington, DC: World Bank Publications.
24. Aven, T. (2020). Risk Assessment and Risk Management: Review of Recent Advances on Their Foundation. New York: Springer.
25. Saunders, A., & Cornett, M. (2021). Financial Institutions Management: A Risk Management Approach. 10th ed. New York: McGraw-Hill.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
